

Lovforslag nr. L 189. Fremsat den 31. marts 2009 af velfærdsministeren (Karen Jespersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner

(Justering af udligningssystemet og visse tilskudsordninger)

§ 1

I lov nr. 499 af 7. juni 2006 om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner, som ændret ved § 12 i lov nr. 534 af 6. juni 2007, § 15 i lov nr. 477 af 17. juni 2008 og lov nr. 548 af 17. juni 2008, foretages følgende ændringer:

1. § 5, stk. 2, nr. 9, affattes således:

»9) Antallet af udviklingshæmmede personer på 65 år og derunder samt antallet af 20-59-årige personer uden for arbejdsstyrken med øvrige handicap med en vægt på 5 pct.«

2. Overskriften til kapitel 4 affattes således:

»Udligningstilskud til kommuner med højt strukturelt underskud«

3. I § 12, stk. 1 og 2, ændres »25 pct. af de gennemsnitlige kommunale nettodrifts- og anlægsudgifter pr. indbygger« til: »96,5 pct. af den tilsvarende landsgennemsnitlige forskel«.

4. I § 16 ændres »180 mio. kr.« til: »164,9 mio. kr.« og »2008« til: »2010«.

5. I § 17, stk. 1, 1. pkt., ændres »regionale EU-støtteordninger« til: »EU-støtteordninger, der bidrager til erhvervsudvikling og beskæftigelsesfremme«.

6. I § 17, stk. 1, 2. pkt., ændres »som i tilskudsåret modtager tilskud efter § 12« til: »hvis strukturelle underskud pr. indbygger er mindst 25 pct. højere end landsgennemsnittet«.

7. I § 17, stk. 3 og 4, ændres »de regionale EU-støtteordninger« til: »EU-støtteordningerne«.

8. I § 19 ændres »0,1 pct.« til: »0,07 pct.«.

9. I § 21, stk. 2, ændres »26,9 mio. kr.« til: »69,8 mio. kr.« og »2007« til: »2010«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 20. juni 2009 og har virkning fra tilskudsåret 2010, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 17, stk. 1, 3 og 4, i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 5, 6 og 7, træder i kraft den 20. juni 2009 og har virkning for fordeling af tilskud fra den 1. oktober 2009.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets baggrund og formål

Formålet med lovforslaget er primært at gennemføre nogle tilpasninger af tilskuds- og udligningssystemet.

Der er tale om en opfølgning på udligningsreformen, hvor forligspartierne var enige om, at der i folketingsåret 2008-09 skulle foretages en vurdering af behovet for eventuelle ændringer i de socioøkonomiske kriterier med virkning fra udløbet af den særlige overgangsordning på socialområdet i 2010. De foreslåede tilpasninger af tilskuds- og udligningssystemet skal ses på baggrund af en rapport fra Velfærdsministeriets Finansieringsudvalg fra februar 2009. Udvalget har blandt andet vurderet behovet for ændringer i de socioøkonomiske kriterier. På den baggrund foreslås en tilpasning af det såkaldte handicapkriterium med henblik på, at kriteriet i højere grad skal afspejle den faktiske kommunale udgiftsbelastning på området.

Velfærdsministeriets Finansieringsudvalg har endvidere vurderet hensigtsmæssigheden i den nuværende afgrænsning af tilskudsordningen til ugunstigt stillede kommuner og sammenhængen mellem denne ordning og fordelingen af en DUT-kompensation for en kommunal meropgave. Den nuværende afgrænsning af ordningen har ført til, at stadig flere kommuner er blevet omfattet af ordningen. Herudover indebærer denne afgrænsning, at en DUT-kompensation vil blive fordelt mellem kommunerne således, at kommuner omfattet af denne ordning vil modtage relativt mere end kommuner, der ikke er omfattet af ordningen. Der foreslås på den baggrund en omlægning af afgrænsningen af ordningen.

Finansieringsudvalget har behandlet omfanget af særtilskudsordningen for kommuner i hovedstadsområdet med økonomiske vanskeligheder. Der er tale om en tilskudsordning, som finansieres af hovedstadskommunerne i fællesskab. På baggrund af ministeriets gennemgang vurderes det, at der fremover vil være færre kommuner, der vil komme i betragtning til tilskud fra denne pulje. I de sidste to år har der også væ-

ret foretaget tilbagebetaling af overskydende midler fra puljen. Der foreslås på den baggrund, at puljen reduceres fra 0,1 pct. af beskatningsgrundlaget til 0,07 pct. af beskatningsgrundlaget for kommunerne i hovedstadsområdet.

Der foreslås endvidere en ændring af bestemmelsen om tilskud til kommuner, der medfinansierer EU-støttede projekter, med henblik på en tilpasning til den nye programperiode for EU's strukturfonde og et udvidet antal kommuner, der modtager tilskud efter § 12.

Der foreslås en omlægning af en del af særtilskudsmidlerne til ø-kommunerne Ærø, Læsø og Samsø. Den foreslåede ændring er en udmøntning af regeringens aftale med KL af 16. juni 2008 om kommunernes økonomi for 2009. Det fremgår her:

»Regeringen og KL er enige om, at en andel af midlerne til særtilskud målrettes til Ærø, Læsø og Samsø kommuner. Det indebærer, at 28 mio. kr. af særtilskudsmidlerne, sammen med andre tilskud, omlægges til et nyt samlet tilskud til de tre ø-kommuner, der fra 2009 og i en fireårig periode vil blive fordelt efter objektive kriterier. Ordningen tages op til revision efter en fireårig periode.« Omlægningen blev for året 2009 foretaget via en tekstanmærkning til finansloven.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Tilpasning af de socioøkonomiske kriterier

2.1.1. Gældende ret

Den kommunale udligningsordning er bygget op omkring en udligning af forskelle mellem kommunernes strukturelle underskud, som er forskellen mellem en kommunes udgiftsbehov og kommunens beregnede skatteindtægter. En kommunes udgiftsbehov udgøres af summen af kommunens aldersbestemte udgiftsbehov og kommunens socioøkonomiske udgiftsbehov. Det socioøkonomiske udgiftsbehov i hver enkelt kommune opgøres i henhold til lovens § 5 ud fra en sammenvejning af 12 forskellige udgiftsbehovskriterier. Disse kriterier skal tilsammen afspejle det ud-

giftspræs, som kommunen er udsat for på det sociale område. Som et af de socioøkonomiske kriterier indgår antallet af 20-59 årige handicappede uden for arbejdsstyrken. Dette kriterium sigter navnlig mod at afspejle kommunernes udgiftspræs på det specialiserede socialområde.

2.1.2. Velfærdsministeriets overvejelser

Velfærdsministeriets Finansieringsudvalg har i efteråret 2008 gennemført en analyse af de socioøkonomiske udgiftsbehov. I udvalgets analyser er der lagt særlig vægt på analysen af det specialiserede socialområde, som kommunerne overtog i forbindelse med kommunalreformen i 2007. I det eksisterende system indgår som ovenfor nævnt et kriterium, der opgøres som antallet af 20-59 årige handicappede uden for arbejdsstyrken. Dette kriterium sigter navnlig mod at afspejle kommunernes udgiftspræs på det specialiserede socialområde.

2.1.3. Lovforslaget

Forslaget indeholder en tilpasning af opgørelsen af det socioøkonomiske udgiftsbehov. I udvalgets analyser kan det konstateres, at en diagnose vedrørende udviklingshæmmede børn og unge kan forklare en andel af de kommunale forskelle i udgifter til børn og unge på det specialiserede socialområde. Samme diagnoser ser endvidere ud til at blive undervurderet for så vidt angår voksne i det nuværende kriterium. På denne baggrund foreslås det at foretage en justering i opgørelsen af kommunernes socioøkonomiske udgiftsbehov, således at denne diagnose medtages for både børn og unge og for voksne uanset arbejdsmarkedstilknøytning.

2.2. § 12 kommuner

2.2.1. Gældende ret

Lovens § 12 indeholder en bestemmelse om tilskud til kommuner, som benævnes ugunstigt stillede kommuner. I henhold til denne bestemmelse er en kommune berettiget til tilskud, hvis kommunens strukturelle underskud pr. indbygger overstiger 25 pct. af de gennemsnitlige kommunale nettodrifts- og anlægsudgifter pr. indbygger.

2.2.2. Velfærdsministeriets overvejelser

Velfærdsministeriets Finansieringsudvalg har vurderet hensigtsmæssigheden i den nuværende afgrænsning af tilskudsordningen til ugunstigt stillede kommuner og sammenhængen mellem denne ordning og fordelingen af en DUT-kompensation for en kommu-

nal meropgave. Den nuværende afgrænsning af ordningen har ført til, at stadig flere kommuner er blevet omfattet af ordningen. Herudover indebærer denne afgrænsning, at en DUT-kompensation vil blive fordelt mellem kommunerne således, at kommuner omfattet af denne ordning vil modtage relativt mere end kommuner, der ikke er omfattet af ordningen.

Disse forhold skyldes, at den nuværende ordning er baseret på størrelsen af de kommunale nettodrifts- og anlægsudgifter. Efter de nuværende regler er en kommune således berettiget til tilskud, hvis kommunens strukturelle underskud pr. indbygger overstiger 25 pct. af de gennemsnitlige kommunale nettodrifts- og anlægsudgifter pr. indbygger. Siden 2007 har udviklingen i kommunernes strukturelle underskud og den nævnte grænse i forhold til nettodrifts- og anlægsudgifterne udviklet sig meget forskelligt. Det har betydning, at ordningen nu omfatter hovedparten af kommunerne uden for hovedstadsområdet. På den baggrund er betegnelsen »ugunstigt stillede kommuner« heller ikke længere relevant.

2.2.3. Lovforslaget

Det foreslås, at afgrænsningen ændres, således at ordningen i stedet baseres på størrelsen af en kommunes strukturelle underskud set i forhold til en bestemt andel af det gennemsnitlige strukturelle underskud. Forslaget indebærer, at en kommune vil være berettiget til tilskud, hvis kommunens strukturelle underskud overstiger 96,5 pct. af det lands gennemsnitlige strukturelle underskud for kommunerne.

Denne andel svarer til niveauet i 2009. Hvis denne regel havde været gældende i 2009, ville den således have medført den samme fordeling som den nuværende ordning. Men reglen sikrer, at fremtidige kommunale opgaveændringer eller andre ændringer i kommunernes udgiftsniveau ikke via denne ordning fører til utilsigtede byrdefordelmæssige forskydninger.

2.3. Tilskud til kommunal medfinansiering af projekter i særlig vanskeligt stillede kommuner

2.3.1. Gældende ret

§ 17 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner indebærer, at der er afsat en årlig tilskudspulje til særlig vanskeligt stillede kommuner, som medfinansierer projekter, der har modtaget eller kan forventes at modtage tilskud fra de regionale EU-støtteordninger. Tilskudspuljens formål er at bidrage til erhvervsudvikling og beskæftigelsesfremme i særlig vanskeligt stillede kommuner.

2.3.2. Velfærdsministeriets overvejelser

Baggrunden for tilskudspuljen er, at særligt vanskeligt stillede kommuner kan have svært ved at medfinansiere nye fremadrettede projekter, der får tilskud fra EU-støtteordninger.

Tilskudsordningen blev indført i henhold til lov nr. 1015 af 23. december 1998. Af de almindelige bemærkninger hertil fremgår, at de regionale EU-støtteordninger »omfatter et bestemt område af Danmark«. Det vurderes, at denne afgrænsning ikke længere er hensigtsmæssig, idet den afskærer velfærdsministeren fra at tildele tilskud til den kommunale medfinansiering af projekter, der f.eks. er finansieret af Mål 2-programmet, og som ellers lever op til tilskudsordningens formål om at bidrage til erhvervsudvikling og beskæftigelsesfremme.

2.3.3. Lovforslaget

Der foreslås en ændret afgrænsning af de EU-støtteordninger, hvor der kan ydes tilskud til den kommunale medfinansiering af projekter i særlig vanskeligt stillede kommuner. Forslaget indebærer, at der kan ydes tilskud til kommunal medfinansiering af projekter, som har modtaget eller kan forventes at modtage tilskud fra EU-støtteordninger, der bidrager til erhvervsudvikling og beskæftigelsesfremme.

Den foreslåede ændring skal ses i sammenhæng med, at den nye programperiode for EU's strukturfondene har betydet ændrede rammer og regler for de projekter, der kan opnå finansiering fra fondene. Bl.a. kan Mål 2-programmet, der er finansieret af EU's regionalfond, og som har til formål at styrke den regionale konkurrenceevne og beskæftigelse, nu søges af alle kommuner i Danmark.

Endvidere foreslås en ændret afgrænsning af de kommuner, der i relation til denne tilskudspulje kan betragtes som særlig vanskeligt stillede. Siden 2007 har alle ugunstigt stillede kommuner uden for hovedstadsområdet haft adgang til at ansøge om tilskud til kommunal medfinansiering. Som nævnt i afsnit 2.2 ovenfor omfatter denne ordning nu hovedparten af kommunerne uden for hovedstadsområdet. Det er vurderingen, at den gældende afgrænsning derfor ikke længere er i overensstemmelse med tilskudspuljens formål.

Forslaget indebærer, at det fremover kun vil være kommuner, hvor det strukturelle underskud pr. indbygger er mindst 25 pct. højere end landsgennemsnittet, der kan søge om tilskud fra puljen. Det strukturelle underskud vurderes at være en god indikator for en kommunes samlede økonomiske situation, idet den er

udtryk for forskellen mellem en kommunes udgiftsbehov og kommunens beregnede skatteindtægter. Den kommunale udligningsordning baserer sig også på udligning af forskelle mellem kommunernes strukturelle underskud.

2.4. Tilskud til kommuner i hovedstadsområdet med særlige økonomiske vanskeligheder

2.4.1. Gældende ret

§ 19 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner indebærer, at der afsættes en årlig tilskudspulje til kommuner i hovedstadsområdet med særlige økonomiske vanskeligheder. Tilskudspuljen udgør 0,1 pct. af beskatningsgrundlaget for kommunerne i hovedstadsområdet. Samtlige kommuner i hovedstadsområdet bidrager til puljen i forhold til indbyggertallet.

2.4.2. Velfærdsministeriets overvejelser

Baggrunden for den særlige pulje for vanskeligt stillede kommuner i hovedstadsområdet er, at der i hovedstadsområdet er forholdsvis store forskelle i udgiftsbehov og beskatningsgrundlag, ligesom der er store forskelle i boligforhold og i udbygningen af hovedstadsområdets byområde i 1970'erne og 1980'erne samt en høj grad af pendling og mobilitet. Der er desuden store forskelle i den demografiske sammensætning mellem kommunerne med betydning for udfitspresset i de enkelte kommuner.

Puljen udgør 0,1 pct. af beskatningsgrundlaget for hovedstadskommunerne og finansieres af hovedstadskommunerne i fællesskab.

I forbindelse med udligningsreformen blev størrelsen af puljen i første omgang videreført uændret, men det fremgik af lovbemærkningerne, at det var forventningen, at der fremover ville være færre kommuner, der kunne komme i betragtning til tilskud fra puljen. Der blev derfor også indført mulighed for, at eventuelle overskydende midler i puljen kunne tilbagebetales til kommunerne efter samme nøgle, som blev anvendt ved opkrævning af bidrag til puljen. I tilskudsårene 2007 og 2008 blev der således tilbageført beløb til kommunerne, og det samme forventes for tilskudsåret 2009.

2.4.3. Lovforslaget

Der er vurderingen, at der ikke længere er behov for en pulje af den nuværende størrelse. Det foreslås derfor, at størrelsen af puljen nedsættes fra de nuværende 0,1 pct. til 0,07 pct. af beskatningsgrundlaget for kommunerne i hovedstadsområdet.

2.5. Omlægning af særtilskud og tilskud til ø-kommuner

2.5.1. Gældende ret

§ 16 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner indebærer, at der afsættes en årlig særtilskudspulje til særligt vanskeligt stillede kommuner – herunder også kommuner på øer – mens lovens § 21, stk. 2, indebærer et tilskud til ø-kommunerne Ærø, Læsø og Samsø. Via en tekstanmærkning på finansloven for 2009 er der dog overført 29,3 mio. kr. fra særtilskudspuljen (§ 16) til ø-kommunerne (§ 21).

2.5.2. Velfærdsministeriets overvejelser

Det var en del af aftalen om den kommunale økonomi for 2009 mellem regeringen og KL, at der skulle foretages en forenkling af tilskuddet til ø-kommunerne. Der var forinden enighed med ø-kommunerne herom.

2.5.3. Lovforslaget

Omlægningen omfatter en sammenlægning af det tidligere tilskud til ø-kommunerne, de tidligere amtslige ulovbestemte tilskud vedr. færgedrift og transport af unge under uddannelse på øerne samt en del af særtilskudspuljen til et nyt samlet ø-tilskud, der ydes på baggrund af objektive kriterier.

Formålet med omlægningen er at skabe en mere enkel tilskudsfordeling, forøge budgetsikkerheden og understøtte ø-kommunernes økonomiske villkår.

Ordnningen tages op til revision efter en fireårig periode, som sluttes i 2012.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Samlet set vil lovforslaget give anledning til mindre byrdefordelingsmæssige forskydninger mellem kommunerne.

Tilpasningen af det socioøkonomiske udgiftsbehov indebærer en forbedret opgørelse af udgiftsbehovet på det specialiserede socialområde, og vil dermed give anledning til mindre byrdefordelingsmæssige forskydninger i forhold til det nuværende system. De byrdefordelingsmæssige forskydninger heraf er belyst i Finansieringsudvalgets rapport fra februar 2009.

Ændringen af ordningen for tilskud til ugunstigt stillede kommuner vil ikke aktuelt ændre på byrdefordelingen. Men ændringen har betydning for den fremtidige udvikling, hvor ændringen sigter mod at undgå

utilsigtede fordelingsmæssige virkninger af en kompensation for opgaveomlægninger eller andre ændringer i det kommunale udgiftsniveau.

Den ændrede afgrænsning af særlig vanskeligt stillede kommuner, der kan opnå tilskud til kommunal medfinansiering af EU-projekter, vil i princippet kunne give anledning til mindre byrdefordelingsmæssige forskydninger afhængigt af den konkrete fordeling af tilskud efter ansøgning i det enkelte år. Da tilskuddene hvert år fordeles til konkrete projekter efter ansøgning, er det ikke muligt at forudse, hvilke kommuner, der i de kommende år ville modtage tilskud.

Nedsættelsen af puljen til kommuner i hovedstadsområdet med økonomiske vanskeligheder vil kunne give anledning til mindre byrdefordelingsmæssige forskydninger. I det omfang, at overskydende midler tilbagebetales til de bidragende kommuner, vil nedsættelsen ikke give anledning til byrdefordelingsmæssige forskydninger. Men i det omfang, at midlerne alternativt ville blive udbetalt som tilskud til bestemte kommuner, vil nedsættelsen i princippet kunne indebære byrdefordelingsmæssige forskydninger. Da puljen hvert år fordeles efter ansøgning, er det ikke muligt at forudse, hvilke kommuner der i de kommende år ville modtage tilskud.

Omlægningen af tilskuddet til ø-kommunerne indebærer en forenkling af reglerne om tilskud til disse kommuner.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer

Lovforslaget har været i høring i KL.

F. t. l. vedr. kommunal udligning m.v.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ udgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Forslaget indebærer en forbedring af opgørelsen af kommunernes socioøkonomiske udgiftsbehov samt en omlægning med henblik på at undgå fremtidige utilsigtede udligningsvirkninger. Forslaget vil give anledning til mindre byrdefordelingsmæssige forskydninger mellem kommunerne.	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Forslaget indebærer en ændring af det kriterium i opgørelsen af det socioøkonomiske udgiftsbehov, som særligt sigter mod at afspejle kommunernes udgiftspres på det specialiserede socialområde. Det nuværende kriterium er baseret på antallet af voksne handicappede uden for arbejdsstyrken. Handicappede er i den forbindelse defineret ud fra en række nærmere fastlagte diagnoser.

Den foreslåede ændring indebærer, at gruppen udvides, således at diagnoserne for udviklingshæmmede medtages for alle aldersgrupper. For denne gruppe af diagnoser indgår der således også børn og unge.

Forslaget er en opfølgning på et analysearbejde foretaget i Velfærdsministeriets Finansieringsudvalg, hvor det blev påvist, at en sådan ændring ville medføre, at kriteriet i højere grad ville afspejle de kommunale udgifter på det specialiserede socialområde.

Til nr. 2

Det foreslås, at overskriften til kapitel 4 ændres fra »Tilskud til ugunstigt stillede kommuner uden for hovedstadsområdet« til: »Udligningstilskud til kommuner med højt strukturelt underskud«

819 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag)

Forslaget skal ses i sammenhæng med den omlægning af afgrænsningen af tilskudsordningen, som foreslås i § 1, nr. 3. Den foreslåede omlægning i § 1, nr. 3, indebærer, at ordningen knyttes direkte op på forholdet mellem den enkelte kommunes strukturelle underskud og det landsgennemsnitlige strukturelle underskud.

Til nr. 3

Forslaget indebærer, at en kommune vil være berettiget til tilskud, hvis kommunens strukturelle underskud overstiger 96,5 pct. af det landsgennemsnitlige strukturelle underskud for kommunerne.

Denne andel svarer til niveauet i 2009. Hvis denne regel havde været gældende i 2009, ville den således have medført den samme fordeling som den nuværende ordning. Men reglen sikrer, at fremtidige kommunale opgaveændringer eller andre ændringer i kommunernes udgiftsniveau ikke via denne ordning fører til utilsigtede byrdefordelingsmæssige forskydninger.

Til nr. 4

Forslaget indebærer sammen nr. 9 nedenfor, at der overføres et beløb på 29,3 mio. kr. fra puljen til særligt vanskeligt stillede kommuner til puljen til tilskud til økommunerne Ærø, Læsø og Samsø. Puljen til særligt vanskeligt stillede kommuner er i lov om kommunal

udligning og generelle tilskud til kommuner fastsat til 180 mio. kr. i 2007 pris- og lønniveau, svarende til 194,2 mio. kr. i 2009 pris- og lønniveau. Puljen foreslås nedsat til 164,9 mio. kr. i 2009 pris- og lønniveau, svarende til den nævnte overførsel af 29,3 mio. kr.

I forbindelse med puljen til særligt vanskeligt stillede kommuner skal det bemærkes, at det vil indgå i vurderingen af en kommunes behov for særtilskud, om kommunen har en finansieringsmæssig belastning vedrørende udgifter til sygedagpenge og dagpasning for personer, der bor i udlandet men arbejder i Danmark. Dette skal ved en finansieringsmæssig belastning tages i betragtning i udmålingen af særtilskud.

Forslaget indebærer endvidere, at puljen fastsættes til et beløb i 2009 pris- og lønniveau, og at puljen fra 2010 reguleres med den forventede pris- og lønudvikling for den kommunale sektor.

Til nr. 5

Forslaget indebærer en ændret afgrænsning af de EU-støtteordninger, hvor velfærdsministeren kan tildele tilskud til den kommunale medfinansiering af projekter. I henhold til forslaget vil EU-støtteordningerne blive afgrænset i forhold til, om de bidrager til erhvervsudvikling og beskæftigelsesfremme, jf. tilskudsordningens formål.

Den foreslåede ændring er en konsekvens af, at den nye programperiode for EU's strukturfonde bl.a. har betydet ændringer af hvilke geografiske områder i Danmark, der kan opnå finansiering fra fondene.

Til nr. 6

Forslaget indebærer en ændret afgrænsning af de kommuner, der kan modtage tilskud til kommunal medfinansiering af EU-projekter. I relation til denne pulje vil særlig vanskeligt stillede kommuner fremover blive forstået som kommuner, hvis strukturelle underskud pr. indbygger er mindst 25 pct. højere end landsgennemsnittet. Et højt strukturelt underskud vurderes at være en god indikator for en kommunes samlede økonomiske situation.

Forslagets baggrund er, at de ugunstigt stillede kommuner nu omfatter hovedparten af kommunerne uden for hovedstadsområdet. Det er vurderingen, at den gældende afgrænsning derfor ikke længere er i overensstemmelse med tilskudspuljens formål.

Til nr. 7

Forslaget er en redaktionel ændring som følge af den foreslåede ændring af afgrænsningen af de EU-støtteordninger, der er omfattet af ordningen med tilskud til den kommunale medfinansiering. Der henvises til bemærkningerne til nr. 5 ovenfor.

Til nr. 8

Forslaget indebærer, at størrelsen af puljen nedsættes fra de nuværende 0,1 pct. til 0,07 pct. af beskatningsgrundlaget for kommunerne i hovedstadsområdet. Der er vurderingen, at der ikke længere er behov for en pulje af den nuværende størrelse. Det kan i den forbindelse nævnes, at puljen for 2009 udgør 324,2 mio. kr. Hvis den foreslåede nedsættelse havde været gældende for 2009, ville puljen i stedet have udgjort 226,9 mio. kr.

Til nr. 9

Forslaget indebærer, at tilskuddet efter § 21, stk. 2, til kommunerne på Ærø, Læsø og Samsø fastsættes til 69,8 mio. kr. i 2009 pris- og lønniveau.

Tilskuddet fremkommer som en samling af det tidligere tilskud efter § 21, stk. 2, på 29,7 mio. kr., de tidligere amtslige ulovbestemte tilskud vedr. færgedrift og transport af unge under uddannelse på 10,8 mio. kr. og de tre kommuners særtilskud efter § 16 på 29,3 mio. kr.

De tidligere amtslige ulovbestemte tilskud vedr. færgedrift og transport af unge under uddannelse er i forbindelse med kommunalreformen overtaget af staten i en fireårig periode. Hensigten har været, at tilskuddene derefter skulle overgå til bloktilskuddet. Omlægning af disse tilskud til Læsø, Samsø og Ærø til et nyt samlet § 21 tilskud efter objektive kriterier et udtryk for, at dette tilskud fortsat ønskes målrettet til disse ø-kommuner.

Fordelingen af det nye § 21-tilskud mellem de tre kommuner sker på baggrund af et fast grundtilskud til hver kommune samt en fordeling på baggrund af en transportnøgle baseret på antallet af passagerer og mængden af fragt på færgeruterne til og fra de tre øer. Disse tal opgøres af Danmarks Statistik.

Ordningen tages op til revision efter en fireårig periode. Denne periode løber fra 2009 til 2012.

Forslaget indebærer endvidere, at puljen foreslås fastsat til et beløb i 2009 pris- og lønniveau, og at puljen fra 2010 reguleres med den forventede pris- og lønudvikling for den kommunale sektor.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 20. juni 2009 med virkning fra og med tilskudsåret 2010. Ændringerne vil således kunne indgå i Velfærdsministeriets udmelding ultimo juni 2009 af tilskuds- og udligningsbeløb for 2010.

Det foreslås, at den ændrede afgrænsning af de EU-støtteordninger, hvor der kan ydes tilskud til den kommunale medfinansiering af projekter i særlig vanske-

ligt stillede kommuner, får virkning fra og med fordeling af tilskud i efteråret 2009, hvor ansøgningsfristen er fastsat til 1. oktober 2009.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 5

Stk. 2.

....

9) antallet af handicappede uden for arbejdsstyrken med en vægt på 5 pct.

Kapitel 4

Tilskud til ugunstigt stillede kommuner uden for hovedstadsområdet

§ 12. Der ydes et årligt tilskud til de kommuner uden for hovedstadsområdet, hvor forskellen mellem kommunens udgiftsbehov efter § 3 pr. indbygger og kommunens beregnede skatteindtægter efter § 6 pr. indbygger overstiger 25 pct. af de gennemsnitlige kommunale netto-drifts- og anlægsudgifter pr. indbygger.

Stk. 2. Tilskuddet pr. indbygger efter stk. 1 beregnes som 32 pct. af den del af forskellen mellem kommunens udgiftsbehov efter § 3 pr. indbygger og kommunens beregnede skatteindtægter efter § 6 pr. indbygger, der overstiger 25 pct. af de gennemsnitlige kommunale netto-drifts- og anlægsudgifter pr. indbygger. Det samlede tilskud fremkommer ved at gange med kommunens indbyggertal.

Stk. 3. Udgifterne til tilskud efter stk. 1 finansieres af staten, jf. § 14, stk. 4.

Stk. 4. Udligningsprocenten i stk. 2 reguleres efter § 25.

§ 16. Indenrigs- og sundhedsministeren yder et årligt tilskud til særlig vanskeligt stillede kommuner. Tilskudsrammen udgør 180 mio. kr. og reguleres fra og med 2008 med den forventede pris- og lønudvikling for den kommunale sektor.

§ 1

I lov nr. 499 af 7. juni 2006 om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner, som ændret ved § 12 i lov nr. 534 af 6. juni 2007, § 15 i lov nr. 477 af 17. juni 2008 og lov nr. 548 af 17. juni 2008, foretages følgende ændringer:

1. § 5, stk. 2, nr. 9, affattes således:

»9) Antallet af udviklingshæmmede personer på 65 år og derunder samt antallet af 20-59-årige personer uden for arbejdsstyrken med øvrige handicap med en vægt på 5 pct.«

2. Overskriften til *kapitel 4* affattes således:

»Udligningstilskud til kommuner med høj strukturelt underskud«

3. I § 12, stk. 1 og 2, ændres »25 pct. af de gennemsnitlige kommunale netto-drifts- og anlægsudgifter pr. indbygger« til: »96,5 pct. af den tilsvarende landsgennemsnitlige forskel«.

4. I § 16 ændres »180 mio. kr.« til: »164,9 mio. kr.« og »2008« til: »2010«.

§ 17. Med det formål at bidrage til erhvervsudvikling og beskæftigelsesfremme i særlig vanskeligt stillede kommuner kan indenrigs- og sundhedsministeren inden for en årlig ramme, jf. stk. 2, give tilsagn om og yde tilskud til særlig vanskeligt stillede kommuner, som medfinansierer projekter, der har modtaget eller kan forventes at modtage tilskud fra de regionale EU-støtteordninger. Ved særlig vanskeligt stillede kommuner forstås kommuner, som i tilskudsåret modtager tilskud efter § 12.

Stk. 2. Den årlige tilsagnsramme udgør 18,1 mio. kr. Tilsagnsrammen reguleres fra og med 2007 én gang årligt med den forventede pris- og lønudvikling for den kommunale sektor.

Stk. 3. Tilskud til kommuner efter stk. 1 og 2 udbetales af Indenrigs- og Sundhedsministeriet til kommunen umiddelbart efter, at kommunen har modtaget tilsagn om tilskud fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet, dog tidligst, når projektet har opnået tilsagn om tilskud fra de regionale EU-støtteordninger.

Stk. 4. I tilfælde af hel eller delvis tilbagebetaling af midler modtaget fra de regionale EU-støtteordninger skal der ske en tilsvarende tilbagebetaling af tilskuddet fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

§ 19. Til kommuner i hovedstadsområdet, der har særlige økonomiske vanskeligheder, ydes et årligt tilskud. Den samlede tilskudspulje fastsættes til 0,1 pct. af beskatningsgrundlaget for kommunerne i hovedstadsområdet. Samtlige hovedstadsområdets kommuner bidrager hertil i forhold til indbyggertallet. Hvis hele puljen for et tilskudsår ikke udbetales som tilskud efter 1. pkt., tilbagebetales det overskydende beløb til hovedstadsområdets kommuner i forhold til indbyggertallet.

§ 21.

.....

Stk. 2. Til Læsø, Samsø og Ærø Kommuner ydes et samlet tilskud på 26,9 mio. kr. Tilskuddet reguleres fra og med tilskudsåret 2007 én gang årligt med den forventede pris- og lønudvikling for den kommunale sektor. Indenrigs- og sundhedsministeren fastsætter de nærmere regler om fordelingen af tilskuddet.

5. I § 17, stk. 1, 1. pkt., ændres »regionale EU-støtteordninger« til: »EU-støtteordninger, der bidrager til erhvervsudvikling og beskæftigelsesfremme«.

6. I § 17, stk. 1, 2. pkt., ændres »som i tilskudsåret modtager tilskud efter § 12« til: »hvis strukturelle underskud pr. indbygger er mindst 25 pct. højere end landsgennemsnittet«.

7. I § 17, stk. 3 og 4, ændres »de regionale EU-støtteordninger« til: »EU-støtteordningerne«.

8. I § 19 ændres »0,1 pct.« til: »0,07 pct.«.

9. I § 21, stk. 2, ændres »26,9 mio. kr.« til: »69,8 mio. kr.« og »2007« til: »2010«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 20. juni 2009 og har virkning fra tilskudsåret 2010, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 17, stk. 1, 3 og 4, i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 5, 6 og 7, træder i kraft den 20. juni 2009 og har virkning for fordeling af tilskud fra den 1. oktober 2009.

Til lovforslag nr. L 189. Skriftlig fremsættelse (31. marts 2009)

Velfærdsministeren (Karen Jespersen) :

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner (Justering af udligningssystemet og visse tilskudsordninger)

(Lovforslag nr. L 189).

Regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre har drøftet behovet for justeringer i det kommunale tilskuds- og udligningssystem, som partierne indgik aftale om i 2006 som led i den samlede aftale om en kommunal finansieringsreform fra 2006. Partierne har den 17. marts 2009 indgået en aftale om opfølgning på finansieringsreformen.

Velfærdsministeriets Finansieringsudvalg har i februar 2009 fremlagt en rapport om opfølgning på finansieringsreformen. Aftalen om opfølgningen på finansieringsreformen skal ses på baggrund af denne rapport. Rapporten er udarbejdet på baggrund af de første erfaringer efter kommunalreformen og har bl.a. haft til formål at danne grundlag for en opfølgning på opgørelsen af kommunernes socioøkonomiske udgiftsbehov vedrørende det specialiserede sociale område, således som det blev forudsat i aftalen fra 2006.

På baggrund af rapportens konklusioner peges der på, at der er behov for enkelte justeringer i tilskuds- og udligningssystemet, som vil have beskedne umiddelbare virkninger for fordelingen mellem kommunerne, men som dog med fordel kan gennemføres med virkning fra 2010. Partierne bag aftalen har tilsluttet sig rapportens konklusioner.

Forslaget indeholder på denne baggrund følgende justeringer:

- Afgrænsningen af kommuner uden for hovedstadsområdet, der modtager ekstra udligningstilskud på baggrund af et højt strukturelt under-skud justeres for at sikre en jævn udvikling i ordningen og undgå skævheder i fordelingen af bloktilskudsreguleringer.
- Hovedstadskommunernes bidrag til og størrelsen af puljen for hovedstadskommuner med økonomiske vanskeligheder nedjusteres med omkring 100 mio. kr.
- I udgiftsbehovsopgørelsen justeres afgrænsningen af kriteriet vedrørende handicapområdet, så kommunernes udgiftsbehov vedrørende tilbud til udviklingshæmmede er bedre afspejlet.

Herudover indeholder forslaget nogle mindre justeringer, som ikke har baggrund i aftalen om opfølgning på finansieringsreformen. Det vedrører:

- Tilpasning af bestemmelsen om tilskud til kommuner, der medfinansierer EU-støttede projekter, til den nye programperiode for EU's strukturfonde og et udvidet antal kommuner, der modtager et ekstra udligningstilskud efter § 12.
- Udmøntning af aftale med KL fra 2008 om omlægning af en del af særtilskudsmidlerne til ø-kommunerne Ærø, Læsø og Samsø. Omlægningen blev for året 2009 foretaget via en tekstanmærkning til finansloven.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale forslaget til hurtig og velvillig behandling i Det Høje Ting.